

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR IMHALLEF
DR FRANCESCO DEPASQUALE
LL.D. LL.M. (IMLI)**

**Seduta ta' nhar l-Erbgha
Sitta u ghoxrin (26) ta' Frar 2020**

Rikors Numru 533/17 FDP

Fl-ismijiet

Dimbros Limited (C 32506)

Vs

Philip Agius & Sons Limited (C-35991)

Il-Qorti:-

1. Rat ir-rikors datat 13 ta' Ġunju 2017, li permezz tiegħu s-soċjeta' rikorrenti talbet is-segventi:

- 1. Illi s-soċjeta' rikorrenti irċeviet minghand is-soċjeta' intimata diversi konsenji ta' materjal ta' asphalt u tarmac għall-użu fi proġetti tal-Gvern u entitajiet oħra lokali fosthom Transport Malta u b'rabta ma' tenders pubbliċi u ordnijiet ta' xogħol diversi;*
- 2. Illi rriżulta sussegwentament għal konsenja li l-materjal kkonsenjat mis-soċjeta' intimata lis-soċjeta' rikorrenti ma kienx tal-kwalita' rikjesta u f'każi lanqas kien jirrispetta l-ispecifications u standards rikjesti minn Transport Malta;*

3. *Illi konsegwenza ta' dan s-soċjeta' rikorrenti giet rinfaċċata b'diversi ilmenti minn persuni u entitajiet li għalihom għamlet xogħol u kien hemm każijiet fejn addirittura ittiegħdu proċeduri fil-konfront tagħha minhabba tali nuqqasijiet fix-xogħol kaġun tal-materjal inadegwat ikkonsenjat mis-soċjeta' intimata;*
4. *Illi s-soċjeta' rikorrenti b'effett ta' dan kollu soffriet danni u qed issofri danni konsiderevoli.*

Għaldaqstant in vista tal-premess, ir-rikorrenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti joghġobha:

1. *Tiddikjara li s-soċjeta' rikorrenti soffriet danni;*
2. *Tiddikjara li s-soċjeta' intimata hija responsabbli għad-danni hekk sofferti mir-rikorrenti;*
3. *Tillikwida okkorrendo permezz ta' periti nominandi d-danni hekk sofferti mis-soċjeta' rikorrenti;*
4. *Tikkundanna lis-soċjeta' intimata tħallas s-somma hekk likwidata skont it-tielet talba;*

Bl-ispejjeż inkluż dawk tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 796/17 u bl-imġax dekorribli mid-data ta' kull konsenja kontra s-soċjeta' intimata li r-rappreżanti u l-uffiċjali tagħha huma minn issa ngunti in subizzjoni.

B'rizerva ta' kull azzjoni ulterjuri spettanti lir-rikorrenti fil-liġi;

2. **Rat illi fl-10 ta' Lulju 2017, is-soċjeta' intimata Philip Agius & Sons Limited irrispondiet għat-talbiet magħmula fil-konfront tagħha billi qajjmet is-segweni difiżi:**

1. *Illi qabel xejn is-soċjeta' rikorrenti għandha gġib il-prova illi hija akkwistat il-materjal allegat mingħand is-soċjeta' esponenti, kif qiegħda tallega;*
2. *Illi s-soċjeta' esponenti hija kuntrattur tat-toroq li inter alia tibni toroq mill-bidu sa l-aħħar, oltre li tipproduċi u tirriċikla materjal intiż għal dan l-iskop. Is-soċjeta' esponenti tforni porzjon żgħira minn dan il-materjal lil terzi. Għalhekk is-soċjeta' rikorrenti għandha tipprova wkoll x'tip ta' materjal inxtara, f'liema kwantita', fejn intuża', għal liema skop intuża' u kif intuża';*
3. *Illi mingħajr preġudizzju għal dak hawn fuq eċċepiti, l-esponenti tirrespingi bil-qawwa kollha l-allegazzjoni infondata li l-prodott tagħha huwa b'xi mod 'inadegwat', jew mhux 'tal-kwalita rikjesta', jew ma kienx 'jirrispetta l-ispecifications u standards rikjesti';*
4. *Illi inoltre, u dejjem mingħajr preġudizzju, l-esponenti ma kkaġunat ebda dannu lis-soċjeta' rikorrenti, la direttament u lanqas indirettament;*
5. *Illi finalment sta għas-soċjeta' rikorrenti li gġib il-prova tad-danni subiti, u li r-responsabbilta' għad-danni talvolta riżultanti hija unikament tas-soċjeta' esponenti, kif qiegħda tallega b'din l-azzjoni;*
6. *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri jekk u meta jkun il-waqt.*

Provi

3. Rat ix-xhieda ta' **Josephine Dimech**, rappreżentanta tas-soċjeta' rikorrenti, mogħtija fid-29 ta' Novembru 2017.
4. Rat l-atti tal-Arbitraġġ Numru 4727/16 inizzjati kontra s-soċjeta' rikorrenti mill-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar, liema atti kienu jinkludu kopja tat-tender intitolat '*Tender for Road Maintenance, Patching and Extensive Patching with Hot Asphalt*' mogħti lis-soċjeta' rikorrenti mill-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar f'Jannar 2013¹ kif ukoll ir-rapport redatt mill-Perit tal-Kunsill Lokali ta' San Pawl il-Baħar, il-Perit William Lewis, f'Ottubru 2015 intitolat '*Technical Report on the Cold Asphalt Patching repairs carried out in the various parts of San Pawl il-Baħar*'², ippreżentati fl-1 ta' Frar 2018.
5. Rat ix-xhieda ta' **Emanuel Refalo**, impjegat tas-soċjeta' rikorrenti, mogħtija fit-8 ta' Mejju 2018.
6. Rat illi fit-8 ta' Mejju 2018 is-soċjeta' rikorrenti iddikjarat illi ma kellhiex aktar provi x'tippreżenta.
7. Rat ix-xhieda ta' **Mario Agius**, rappreżentant tas-soċjeta' intimata, mogħtija fl-20 ta' Ġunju 2018.
8. Rat illi fl-20 ta' Ġunju 2018 is-soċjeta' intimata ddikjarat illi ma kellhiex aktar provi x'tippreżenta.
9. Rat illi fit-3 ta' Lulju 2019, dina l-Qorti, kif presjeduta ħadet konjizzjoni tal-atti proċesswali.
10. Rat illi fit-3 ta' Lulju 2019, is-soċjeta' rikorrenti indikat illi, minkejja li kienet għalqet il-provi tagħha, naqqset milli ttipprovdi prospett tad-danni, u għalhekk talbet illi tippreżenta tali prospett.
11. Rat illi fl-10 ta' Ottubru 2019, is-soċjeta' rikorrenti ippreżentat id-deċizzjoni arbitrali meħudha fl-Arbitraġġ Nru 4727/2016 u mogħtija fid-9 ta' Mejju 2019, fejn is-soċjeta' rikorrenti għet ikkundannata tħallas lill-Kunsill Lokali ta' San Pawl il-Baħar is-somma ta' €10,003.84 riżultat ta' xogħol ħażin minnha magħmul³.
12. Rat illi, eventwalment, fis-27 ta' Jannar 2020, is-soċjeta' rikorrenti ippreżentat il-prospett tad-danni minnha pretiżi.⁴

¹ Fol 49

² Fol 92

³ Fol 139

⁴ Fol 157

13. Rat illi fis-27 ta' Jannar 2012 saret it-trattazzjoni ta' l-abbli difensuri tal-partijiet, wara liema trattazzjoni il-kawża tħalliet għas-sentenza.

Fatti

14. Jirrizulta illi s-soċjeta' rikorrenti, Dimbros Limited, ingħatat tender mill-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar intitolat '***Tender for Road Maintenance, Patching and Extensive Patching with Hot Asphalt***', u dan f'Jannar 2013.

15. Jirrizulta illi, bħala kundizzjonijiet speċjali ta' tali kuntratt, ix-xogħol tal-kuntratt ġie deskritt kif ġej:⁵

1. *Road maintenance includes scarifying, leveling, re-contruction and re-surfacing of the road.*
2. *If there is the need to change underlying services, the tenderer should be able to carry them out according to specifications and regulations stipulated by the official authority supplying the Service.*

16. Jirrizulta illi fis-16 ta' Mejju 2016, inbdew proċeduri permezz ta' Arbitraġġ kontra is-soċjeta' rikorrenti mill-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar, fejn il-prestensjoni kien is-segwent:⁶

1. A statement of facts supporting the claim

Respondent carried a number of asphalt works in connection with the tender document attached to the Notice of Arbitration marked "Dok. SPB 1" which were not of good workmanship standards. Consequently after a couple of weeks the patches started showing serious defects. These patches must be redone. The Respondent objected to Claimants' request to have the works redone or paid for.

The asphalt works carried out by Respondent are those found in AIC William Lewis report attached to the Notice of Arbitration and marked "Dok. SPB 2".

2. The point/s at issue:

Respondent did not execute the works under the above-mentioned tender in accordance to good workmanship standards and are of an inferior quality. These works needs to be redone at Respondent's expense.

17. Jirrizulta illi l-Perit tal-Kunsill Lokali, ossija l-Perit William Lewis, wasal għas-segwent konkluzjoni fir-rapport tiegħu⁷:

All the patching works carried out by Dimbros Ltd. were checked by our firm. The works that were acceptable at the time of measurement were certified while other patching works, which were not up the required standard, were not measured and thus not certified.

⁵ Fol 76

⁶ Fol 46

⁷ Fol 97

Cold asphalt is a cheaper yet temporary solution for the patching of asphalted roads. It is not an ideal material for permanent application especially for roads having heavy traffic, such as these. Transport Malta specifications recommend that the maximum area of patching with cold asphalt should not be more than 0.5m². All of the patches carried out in San Pawl il-Baħar were in fact larger than 1 square meter. The fact that most of the patches are right underneath the wheel path, accelerated the deterioration process.

In view of the fact that these patching works were carried out on heavy traffic roads, cold asphalt was not ideal to reinstate these roads with, however the bleeding in some of the patches might be a result that the mix was not appropriate.

It is to be noted that patching works in roads used by low volume of traffic are still in a fair state of repair.

18. Jirriżulta illi fid-deċiżjoni arbitrali mogħtija fid-9 ta' Mejju 2019, l-Arbitri waslu għas-segwenti konklużjonijiet:⁸

There was no doubt that the work done by respondent was not acceptable. The arbitrators could see the terrible state of the repair works when they went on site; the architect appointed by the local council confirmed that certain works were not up to standard (even if according to Dimbros Ltd he was the architect working for Dimbros at the same time as he was the architect working for the council); the technical report submitted by the arbitrator architect Ellul Vincenti also confirmed that "from the site inspection carried out by the panel of Arbiters and from results obtained from tests carried out by Terracore, it is concluded that the materials used and the workmanship was not of the required standards".

....

Thus the arbitrators declare that the work supplied by defendant company was defective and thus defendant company should refund to plaintiff the sum of Euro 10,003.84 (Ten thousand and three euro and eighty four cents) being the amount of damages suffered by plaintiff in relation to this defective work. With interest from date of this decision.

19. Jirriżulta illi s-soċjeta' rikorrenti, permezz tax-xhieda ta' Josephine Dimech⁹, direttur tas-soċjeta' rikorrenti, u Emanuel Refalo¹⁰, impjegat tas-soċjeta' rikorrenti, ikkontendiet illi hija kienet tieħu l-asphalt mingħand is-soċjeta' intimata, liema asphalt kien ikun dejjem 'Cold Asphalt', sabiex jagħmlu x-xogħolijiet għall-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar.

20. Jirriżulta illi s-soċjeta' intimata, da parte tagħha, tramite ix-xhieda ta' Mario Agius¹¹, direttur tas-soċjeta' intimata, stqarr illi s-soċjeta' intimata tipproduċi kemm 'Hot Asphalt' illi jintuża għall-uċuħ permanenti ta' toroq illi hija tieħu ħsieb tagħmel wkoll, kif ukoll, fi kwantitajiet iżgħar, 'Cold Asphalt', illi jintuża f'emergenzi. Stqarr ukoll illi l-'Hot Asphalt' jinbiegħ bil €120 it-tunellata filwaqt illi l-'Cold Asphalt' jinbiegħ bil €75 it-tunellata.

⁸ Fol 144

⁹ Fol 28

¹⁰ Fol 128

¹¹ Fol 130

Konsiderazzjonijet

21. Jirriżulta illi l-kwistjoni kollha illi għandha quddiemha dina l-Qorti hija jekk il-materjal mogħti lis-soċjeta' rikorrenti mis-soċjeta' intimata kienx tal-kwalita' pattwita jew le, u għalhekk, jekk is-soċjeta' intimata kinetx responsabbli għad-danni lejn is-soċjeta' rikorrenti.
22. Il-Qorti tosserva, madanakollu, illi, l-ewwel u qabel kollox, il-Qorti trid tara l-obbligi assunti mis-soċjeta' rikorrenti ma' terzi, ossija l-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar, u l-involvement tas-soċjeta' intimata fl-implimentar ta' tali obblgi da parte tas-soċjeta' rikorrenti.
23. Jirriżulta, mill-kuntratt mogħti lis-soċjeta' rikorrenti mill-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar, illi s-servizz pretiż mis-soċjeta' rikorrenti kien *“for road maintenance, patching and extensive patching with Hot Asphalt”*.
24. Jirriżulta illi l-ilmenti illi qajjmu l-Kunsill Lokali ta' San Pawl il-Baħar kien ta' varji xogħolijiet illi saru mis-soċjeta' rikorrenti bl-utilizz ta' 'Cold Asphalt', liema xogħolijiet ma kienx tal-kwalita' mistennija stante illi t-toroq kienu baqgħu fi stat ħazin ħafna, kif jidhru fir-ritratti inkluż fir-rapport redatt mill-Perit Etienne Magri¹² wara aċċess dettaljat illi sar ġewwa varji toroq ġewwa San Pawl il-Baħar fil-15 ta' Frar 2017.
25. Jirriżulta fir-rapport tal-Perit Joseph Ellul Vincenti, wieħed mit-tlett Arbitri inkarigati mill-Arbitraġġ fuq imsemmi, illi huwa kkonstata s-segwent¹³:

“During the site visit, both parties (Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar u Dimbros Limited) agreed and confirmed that all the patchwork was carried out using cold asphalt, in spite of the fact that potholes larger than five sq m had to be carried out with hot asphalt. It was alleged that cold asphalt was used even on patches larger than 5 sq. m because the Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar informed Respondent that they were short of funds and instructed that cold asphalt be used throughout.”
26. Jirriżulta, mill-deċiżjoni ta' l-Arbitraġġ fuq indikat, illi x-xhieda tekniċi kollha kienu indikaw illi 'Cold Asphalt' jintuża biss għall-riparazzjonijiet temporanji u ta' emerġenza sabiex jevitaw xi perikolu u dana ma jintużax sabiex jitranga medda kbira ta' triq¹⁴, kif attwalment għamlet is-soċjeta' rikorrenti fil-varji toroq fejn il-Kunsill Lokali San Pawl il-Baħar ilmenta mix-xogħol tagħhom.
27. Jirriżulta ċar, mill-provi prodotti, illi s-soċjeta' rikorrenti utilizzat 'Cold Asphalt' prodott mis-soċjeta' intimata sabiex ttipprova ttranga medded shaħ ta' toroq ġewwa San Pawl il-Baħar, sabiex tekonomizza peress illi l-Kunsill Lokali, allegatament, ma kellux fondi għall-użu ta' 'Hot Asphalt'.

¹² Fol 112

¹³ 147-148

¹⁴ Vide xhieda William Lewis (fol 140) u Lawrence Darmanin (fol 142) kif riprodotta fid-deċiżjoni arbitrali.

28. Jirrizulta ċar, għalhekk, illi d-danni pretiżi mis-soċjeta' rikorrenti mingħand is-soċjeta' intimata ma humiex dovuti għall-fatt illi l-materjal pprovdut mis-soċjeta' intimata kien ta' kwalità inferjuri minn dak pretiż, iżda kien dovut għal fatt illi tali materjal ma intużax għall-użu illi għalih kien intiż, ossija 'patching' ta' emergenza, iżda intuża sabiex meded sħaħ ta' toroq jiġu mgħottija mill-ġdid sabiex jipprovaw jiġu rranġati.
29. Il-Qorti, għalhekk, ma għandha ebda dubju, illi d-danni illi tikkontendi li sofriet is-soċjeta' rikorrenti ma kienux riżultat ta' materjal ħażin, iżda kien riżultat ta' użu ħażin da' parte tas-soċjeta' rikorrenti tal-materjal mgħoddi lilha mis-soċjeta' intimata, liema danni ċertament ma tista' qatt tbaġtihom is-soċjeta' intimata.
30. Huwa għalhekk illi l-Qorti **ma tistax** tasal għall-konklużjoni illi l-pretenzjonijiet rikorrenti jistħoqqilhom illi jintlaqgħu.

Konklużjoni

Il-Qorti

Wara illi rat l-atti kollha proċesswali u semgħet it-trattazzjoni ta' l-abbli difensuri tal-partijiet;

Tgħaddi biex taqta' u tiddeċiedi l-vertenza billi:

Tichad t-talbiet kollha tas-soċjeta' rikorrenti kif dedotti.

Spejjeż kollha tal-proċeduri odjerni għandhom ikunu a kariku tas-soċjeta' rikorrenti.

Francesco Depasquale LL.D. LL.M. (IMLI)
Imhalef

Rita Sciberras
Deputat Registratur